

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani in upravništvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—, :
: Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravništvo je v Frančiškanski ulici 8. Opoli se pošilja uredništvu, naročnina upravništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. :
: Telefon številka 303. :

Zopetni spopad pred Prevezo. Izkrcaje v Tripolis ponesrečilo.

Turčija odklanja vsako posredovanje!

V začetku tripoliškega konflikta se je obračala Turčija na vse strani s prošnjo za posredovanje in zadnje dni se je tudi poročalo o nameravanem posredovanju Nemčije in drugih držav in ravno, ko se je mislilo, da se morda posreči posredovalcem preprečiti prelivanje krvi, prihaja senačno poročilo, da Turčija odklanja vsako posredovanje in da odneha samo, ako bi bila popolnoma poražena; to je izjavil turški poslanik na Dunaju, to rej vsekakor kompetentna oseba, a istočasno prihaja tudi iz Soluna poročilo, da je mladoturški osrednji odbor v posebnem proglasu pozval vse Turke na najskrajnejši odpor — na boj do poslednje kaplje krvi!

Odkod vse to? Ali se je Turčija prepričala o brezuspešnosti vsakega posredovanja, ali pa sploh ni pripravljena brez boja prepustiti Tripolisa Italiji? Oboje bo najbrže, ker od posredovanja bi Turčija imela samo to — naglašamo, da je to v današnjih razmerah zelo veliko — da bi za Tripolis dobila primerno denarno odškodnino in eventualno bi zadržala formalno suverene pravice nad Tripolisom, faktičen gospodar dežele bi pa bila Italija.

Za tak sporazum bi Turčija bila najbrže tudi pripravljena, ker to je maksimum, kar bi ona v danih razmerah sploh mogla dobiti, ali ako bi ona Tripolis prodala, bi imela takoj

revolucijo doma,

ker mladoturški režim ima takointakto dosti sovražnikov, ki so že povodom prodaje Bosne in Hercegovine Avstro-Ogrski glasno protestirali in govorili: tudi pod starim režimom smo izgubljali dežele, ali izgubljali smo jih v krvavih bojih, nismo jih pa prodajali. Turki so zelo ponosni na svojo zgodovino in za to smatrajo prodajo posameznih dežel — kot bi to smatral tudi vsak drugi narod — za nekaj nevarnega in poniževalnega in zato se turška vlada ne more in ne sme odločiti za mirno prepustitev Tripolisa Italiji, ker to bi pomenilo brezdomno

konec mladoturškega režima,

tega pa, seveda mladoturki ne bi radi čakali in za to je čisto umljivo, da so se odločili za skrajni odpor, v katerem bo pa Turčija sicer skoro gotovo premagana, toda Turčija si prihrani vsaj revolucijo doma, sicer so se pa tudi v splošnem

šanse za Turčijo malo zboljšale,

Ker je Anglija dovolila prehod turških čet skozi Egipt in ako bo Turčija transportirala svoje čete v Tripolis skozi Egipt, kakor je pričakovati, potem Italija ne bo imela v Tripolisu proti sebi samo eno divizijo redne turške vojske, ki se še nahaja v Tripolisu in domače prebivalstvo, nego Turčijo kot tako in v tem slučaju

zavzetje Tripolisa ne bi bila več „šala“, ampak prav trd oreh!

Položaj Turčije je bil toliko časa brezupen, dokler se je mislilo, da Anglija ne bo dovolila prehoda turških čet skozi Egipt, ali Anglija tega najbrže ni mogla zabraniti Turčiji, ki je takointakto pravna lastnica Egipta, nad katerim izvršuje Anglija samo protektorat in ga upravlja. Razun tega

se hoče Anglija Turčiji kolikor toliko prklupiti,

da bi izpodrinila v Carigradu vpliv Nemčije, katere mesto bi hotela v Turčiji zavzeti.

Velike važnosti je poročilo, da namerava Turčija zavzeti Eritrejo, italijansko kolonijo ob Rdečem morju, kar ne bi bilo posebno težavno, ker bi Turčija morala prestopiti samo zelo ozko Rdeče morje, v katerem ima tudi precej vojnih ladij, v Eritreji sami se pa nahaja prav majhna italijanska posadka. Ako bi Italija poslala svoje vojne ladje v Rdeče morje v obrambo Eritreje, bi Turki v evropskem vodstvu lažje dihalo in

vojna bi se utegnila zasakati nepovoljno za Italijo

ki bo težko istočasno prodirala v Tripolis, branila Eritrejo in čuvala svoje trgovske ladje v Sredozemskem, Jonskem, Jadranskem in Egejskem morju in končno blokirala severno afrikanško obrežje, posebno, ker je že do sedaj pokazala, da je zelo počasna, ker se njen tripoliški ekspedicijski voj menda niti še sedaj ne nahaja v Tripolisu.

Sploh postaja cela stvar vedno bolj zamotana in danes ni več veliko upanja, da bi se vojna omejila samo na Tripolis, četudi so se nekatere velike sile zelo trudile in se še vedno trudijo, da bi to dosegle! Nasprotno, konflikt zadobiva vedno večje dimenzije

in nevarnost, da nastane iz tripoliškega konflikta velika vojna, postaja vsak dan večja.

Albanci se gibljejo in hočejo izkoristiti mučen položaj, v katerem se nahaja Turčija v to, da si izvojujejo ali popolno samostalnost, ali pa vsaj prav obsežno avtonomijo. Orožja imajo dovolj — za to je še pravočasno skrbela in skrbi še sedaj Italija, ki razdeljuje Albancem orožje in streljivo.

Grška kliče pod orožje rezervnike, pod raznimi prevezami, v resnici se pa smatra za mobilizacijo, posebno, ker se pomikajo grški vojni oddelki proti turški meji; bolgarski veliki vojni svet ostaja v permanentni in ob enem so kilcani bolgarski rezervniki pod orožje, tudi pod raznimi prevezami, v resnici je pa to vse v zvezi z italijansko-turško vojno; v Srbiji so poklicani v vojaško službo rezervni oficirji, ob enem se pa pojavljajo glasni kliči po splošni mobilizaciji srbske armade, da dogodki ne bi zalotili Srbije nepripravljene!

Iz vsega tega se da sklepati, da se nahaja

evropski mir v neposredni nevarnosti

in da se zbirajo nad nami črni oblaki, ki zapustijo za sabo take spomine, da bodo morda še pozni rodovi z grozo pomišljali na dogodke, ki stojijo morda tik pred nami.

Najbrže niti ml ne bomo obvarovani pred vojno, ker mnoga znamenja kažejo, da se

pripravlja tudi Avstro-Ogrska na vojno,

kar sklepamo iz pisave vladnega časopisa, med katero spada, seveda, tudi „Slovenec“. To časopisje se silno navdušuje za vojno na Balkanu in skoraj naravnost poziva po vladnem naročilu, seveda — na vojno in za to so zelo verojetna poročila

o pripravljenosti avstro-ogrskemu mornarice,

ki naj bi odplula v albanske vode, da tam „ščiti“ ogrožene avstrijske interese“ in o mobilizaciji avstro-ogrskemu armade na jugu, t. j. na turški meji.

Upamo še vedno, da do vsega tega ne pride in da so vsa ta poročila vsaj močno pretirana, ali brez vsake podlage ona niso. Gotovi dunajski krogi bi hoteli na vsak način zavzeti Albanijo in novopazarski Sandžak in sicer Albanijo za to, da bi Avstro-Ogrska zagospodovala na Jadranskem morju, novopazarski Sandžak pa za to, da bi zabil klin med obe srbski samostalni državi, Srbijo in Črno Goro in da bi dobili odprto pot proti Solunu, temu najbližjemu cilju pangermanskih stremeljev. Ker se za vse te načrte tako navdušujejo tudi naši klerikalci, je jasno kot beli dan, da stojijo oni, t. j.

slovenski klerikalci v službi pangermanske ideje,

ker o tem nihče na svetu ne dvomi, da bi imela koristi od avstro-ogrskemu prodiranja na Balkanu samo velika Nemčija, ki smatra Avstro-Ogrsko samo za svojo avantgardo na jugovzhodu Evrope.

Za to naj piše „Slovenec“ kar hoče, naj nas imenuje za veleizdajnike ali kar si bo, ml se ne moremo in nočemo navduševati za načrte, ki bi — vresnici — pomenili našo narodno smrt!

Poročil z bojišča v Tripolisu

ne bo posebno veliko, ker poveljnik italijanske okupacijske armade ne dovoli poročevalcem prisostvovati vojnim operacijam in zato bodo prihajala poročila malo pozneje, kakor bi prihajala, ako bi poročevalci smeli prisostvovati vojnim operacijam, kar je bilo do sedaj v vseh vojnah dovoljeno. Sploh se vrši v Italiji nad brzojavami in telefoničnimi poročili časopisom tako stroga cenzura, da se skoraj ničesar ne more poročati. So

pač zelo ozkosrčni ti italijanski generali, ki smatrajo vsako malenkost za vojaško skrivnost in ne pomišljajo na to, da izzevoje s takim svojim postopanjem lahko proti sebi — vse evropsko časopisje, kar jim bo več škodilo, kot jim koristi pretirana cenzura, ker naj si nikar ne domišljajo, da se bo evropsko časopisje dolgo zadovoljevalo s poročili njihove službene „Agencije Stefani“. Italijanski generali si dovoljujejo podcenjevati važnost in moč časopisja in radi tega se bodo morda še kesali.

Italija in mirovno vprašanje.

Rim, 4. oktobra. Italijanska vlada noče toliko časa ničesar slišati o miru, dokler armada ne zasede Tripolisa in ne prizna Turčija okupacije. Šele potem bi bila pripravljena Italija dati Turčiji primerno denarno odškodnino.

Italijani zopet pred Prevezo.

Carigrad, 4. oktobra. Uradna turška poročila zatrjujejo, da se je italijansko brodovje pokazalo danes pri Draču in nato takoj odplulo proti Prevezi, kjer je pričelo na mesto streljati. Ker je bila huda nevihta in prevelika tema, ni bilo mogoče konstatirati moči brodovja.

Vojvoda abruški zahteva predajo turških torpedov v Prevezi.

Carigrad, 4. oktobra. Poveljnik italijanske torpedne flotile, vojvoda abruški, zahteva brezpogojno predajo turških torpedov, ki se nahajajo v pristanišču Preveze. V slučaju, če Turčija tej zahtevi ne ugodí, bo italijansko brodovje pričelo bombardirati na mesto.

Bombardiranje Preveze.

Krf, 4. oktobra. Iz Krf došla poročila zatrjujejo, da je vojvoda abruški že pričel z bombardiranjem Preveze. Obstreljeval je mestne utrbe. Bombardma je bil zelo kratek. Ravatelj preveškega pristanišča je odločno odklonil zahtevo vojvode abruškega po predaji turških torpedov, ki se nahajajo v pristanišču. Tako nato je dal vojvoda abruški povelje, naj se prične z bombardiranjem mesta.

Dunajska poročila o napadu na Prevezo.

Dunaj, 4. oktobra. Dunajska poročila odločno zanikujejo vest, da je prišlo pri Prevezi zopet do spopada. Istotako dementirajo vesti o ultimatu abruškega vojvode in njegovi zahtevi glede predaje turških torpedov.

Italijansko brodovje.

Carigrad, 4. oktobra. Vali iz Janine poročajo, da je italijansko brodovje po napadu Preveze odplulo proti Epiru.

Izkrcaje Italijanskega vojaštva v Tripolis ponesrečilo.

Rim, 4. oktobra. „Tribuna“ poroča, da je prišlo danes pred Tripolis

par italijanskih križark, ki so obstreljale trdnjavo.

Tripolis. 4. oktobra. Admiral Aubry je skušal izkrcati danes v Tripolis prve oddelke vojaštva. Toda izkrcanje se je vsled hudega viharja in strašnega streljanja turških topov popolnoma ponesrečilo. Turška artilerija se nahaja zunaj mesta, vsled česar je italijansko brodovje tudi ne more doseči.

Bitka pri Mitilenah. Turško brodovje zapustilo Dardanele.

Carigrad, 4. oktobra. Turško brodovje je zapustilo Dardanele in se zapletlo pri Mitilenah z italijanskim brodovjem v bitko. Vest še ni potrjena, (Mitilene so glavno mesto otoka Lesbos, ki leži ob maloazijskem obrežju. Op. ured.)

Bivši tripoliški župan dal Italijanom informacije

Malta, 4. oktobra. Sedaj je dognano, da je dal bivši tripoliški župan princ Caramanli italijanskemu brodovju potrebne informacije glede Tripolisa.

Anglija, Francija in Rusija nevtralne.

Pariz, 4. oktobra. Angleška, francoska in ruska vlada so podale oficijalno izjavo, da bodo v italijansko-turški vojni popolnoma nevtralne in obenem čuvala tudi nevtralnost Balkana. Nevtralnost se razteza tudi na Kreto.

Turčija prepovedala prodajo premoga.

Solun, 4. oktobra. Turška vlada je prepovedala vsako prodajo premoga tujim ladijam in tujim podnikom.

Konfisciran angleški parnik s turškim vojaštvom.

Rim, 4. oktobra. Italijansko brodovje je danes konfisciralo neki angleški parnik, na katerem je bilo 6 turških oficirjev, več vojakov in mnogo municije. Parnik so odvedli v Tarent. Oficirji in vojak, ki so bili na parniku so se udali brez vsake besede.

Ustavljeni vojni korespondenti.

Malta, 4. oktobra. Tu je bilo ustavljenih več vojnih korespondentov, katere so takoj internirali v neko bolnico radi sumljivih znakov kolere.

Pred Prevezo.

Carigrad, 4. oktobra. Večerna poročila z vso odločnostjo potrjujejo vest, da je italijansko brodovje prišlo danes že drugič pred Prevezo in tudi streljalo.

Ponesrečen poizkus.

Tunis, 4. oktobra. Več turških oficirjev, vojaških zdravnikov in prostovoljcev je skušalo priti v avtomobilu čez tuniško mejo v Tripolis, kar se jim pa ni posrečilo. Ravno na meji so jih ustavili in poslali nazaj.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Da, in zato me poslušaj. Predlagam ti boj, mož proti možu. Ne bom te naskočil z bodalom; zadoščajo mi roke. Naj zadoščajo tudi tebi tvoji Torej — brani se!

Te besede so oživile Bartola.

Njegovo edino oko se je zasvetilo v temnem ognju. Zarenčal je:

— Pusti mi torej nekoliko prostora, če je že tako.

Skalabrino je stopil dva koraka nazaj, rekoč:

— Pozor, Bartolo! Vržem te v klet!

V istem hipu je planil Bartolo nad svojega nasprotnika, iztrgal mu bodalo, ki ga je imel za pasom, in sunil s strašnim zamahom proti njegovim prsim.

Skalabrino je skočil v stran, toda orožje ga je zadelo na roki, razparalo jopič in oprasilo kožo.

Obenem pa je dobil Bartolo po glavi tak udarec s pestjo, da se je opotekel in omahnil.

Izpuštil je bodalo. Skalabrino je brcnil orožje stran, in njegove dlani so se spustile na Bartove rame.

Moža, obadva skoraj enako močna, sta ostala par trenutkov objeta, prsi ob prsih, obraz pred obrazom, tako da se je mešal njiju dih v eno samo gnevno hropenje.

Nato je Skalabrino vzdignil Enookega in ga stisnil z vso silo na svoje široke prsi. Njegove roke so se sklenile za krčmarjev hrbtom, in mišice so se napele v strašnem objemu.

Bartolo, prepadel, brez sapa, je otepal okrog sebe ter skušal grizti in praskati nasprotnika po obrazu.

Pritisk se je podvojil ...

Začul se je zamolkel krotek glas, kakor da je nekje počila kost ...

Bartolo je zahropel; njegova glava je padla ohlapno na levo ramo.

Bil je mrtev.

Skalabrino ga je izpuštil. Truplo je padlo na tla. Orjak ga je sunil z nogo v odprto klet. Slišal ga je štrbukniti v vodo; nato je mirno zaprl ta neobičajni grob.

Tak je bil dvojni Skalabrino z Bartolom Enookim. V njem je izgubil Gvido Džennaro enega svojih najboljših agentov, tistega, ki ga je hotel imeti za pričo drugi dan po ceremoniji — najsi že zmaga Kandiano ali Foscari.

XXI.

Prijateljja.

Par dni pred zgoraj opisanimi dogodki se je razigral v doževski palači prizor, ki sicer ni bil tako nasilen, pač pa enako tragičen po usodi, ki se je razodela v njem.

Foscari in policijski načelnik sta bila sama v doževem kabinetu, ki je služil obenem za sprejemalne intimnejših posetov. Dož je sedel v svojem velikem naslonjaču iz rezljanega lesa, Džennaro pa je stal pred njim v spoštljivi razdalji.

Pač že stotič v zadnjih štirinajstih dneh je čital dož neko pismo, ki je ležalo pred njim na mizi.

To pismo se je glasilo:

„Vaša doževska visokost! Dragi mi prijatelj!

Nenadejane okolnosti, ki ne trpe nobenega odloga, so me primorale zapustiti Benetke, preden se mi je mogoče osebno posloviiti od vas.

Upam, da trdno upam, da se kmalu lahko zopet vrnem in zavzamem ob vaši strani svoje dosedanje mesto kot zvest in vdan prijatelj.

Prosim vas torej oproščenja za ta svoj nepričakovani odhod, in vas zagotavljam, da ostanem tudi v daljavi, kakor sem bil v bližini

vaš

najzvestejši, najhvaležnejši in najponižnejši prijatelj

Bembo,

po milosti božji škof beneški.“

„P. S. Še en odkritosrčen in važen nasvet: Delujte naglo in strogo — že veste proti komu. Ako se vaša policija pokaže nezmožno, da bi kmalu našla tistega, ki je izjavil vašo pogajanja z Ivanom de Medičis, nas čakajo vse skupaj velike nesreče.“

To pismo je napisal Bembo pred svojim odhodom in ga poslal dožu beneškemu po zanesljivi osebi, tisti dan, ko se je vrnil z Bianco v Benetke in se ustavil v Arretinovi palači.

Dož je vedno iznova čital to pismo; že celih štirinajst dni mu ni dalo spati. Pomen pripiska se mu je prikazoval v čimdalje bolj preteči luči.

— Torej, je dejal in dvignil oči k policijskemu načelniku, ali imate kakih novic o kardinalu? Ali je bilo vaše poizvedovanje uspešno?

— Visokost, je odgovoril Gvido Džennaro, zdi se mi res, da vem, v kateri kraj se je umaknila njegova eminenca. Vaša visokost naj predvsem blagovoli pomniti, da ne vem ničesar gotovega; vohuni, ki sem jih napodil na vse vetrove, so se vrnili brez najmanjšega podatka, in tako me vodijo v vsej tej zadevi zgolj domnevanja in sklepi. Res pa je, da se moja domnevanja opirajo na gotova dejstva.

— Kaj torej domnevate?

— Da se je kardinal nenadoma prestrašil.

— Prestrašil? Česa bi se mogel prestrašiti ta visoki dostojanstvenik naše republike?

— Visokost, je dejal Džennaro in se priklonil do tal, tudi tisti, kdor je kardinal, je človek. In najsi stoji človek še tako visoko, ako preiskujemo njegovo preteklost, najdemo straha, ki ga plaši in vznemirja ponoči, da ne more spati, in izvemno gesto ali besedo, ki pritiska liki svinec na vse njegovo življenje ...

— In vi ste našli to pošast? je vprašal Foscari zamolklo.

— Da, visokost: ime ji je Roland Kandiano.

Dož je napel vse moči, da premaga trepet, ki ga je popadel; toda prebledel je, in ta bledest ni ostala prikrita vajenemu očesu policijskega nadzornika.

Džennaro si je mislil:

— Danes ali nikoli bide ura, da povem dožu svojo veliko besedo. Dovoljkrat sem jo ponavljal doma pred zrcalom, da vem, kaj moram reči. Pripravim si primerno krinko. Tragedija, komedija — vse življenje je tu. A treba je, da igram svojo vlogo dobro.

— Vi torej menite, je povzel dož, da se Bembo boji Rolanda Kandiana?

Shod slovenskega učiteljstva.

V znamenju časa je zborovalo včeraj slovensko učiteljstvo. Shod je bil glasen protest in opomin onim, ki se ne zavedajo onih obveznosti, ki jih dolgujejo slovenskemu učiteljstvu; o bilna udeležba iz vseh strani slovenskih pokrajin pa je bila tudi jasen dokaz, kako trpi učiteljstvo pod vladajočimi razmerami, ki jim je treba nujne odprave. Shod so obiskali med drugimi državni poslanec dr. Ravnihar, deželni odbornik dr. Tavčar, deželni poslanci Reiser, Triller, Pirč, Višnikar.

Shod je otvoril predsednik "Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev" g. Jelenec, ki v svojih pozdravnih besedah slika obupen položaj slovenskega učiteljstva, katerega so pustili na cedilu oni, ki bi morali skrbeti, da je učiteljstvo plačano primerno svojemu stanu in poklicu.

V imenu kranjskega učiteljstva je govoril nadučitelj g. Črnagoj, ki z vzgledom učiteljske rodobine dokazuje, kako beraško skrbe za učiteljstvo merodajni faktorji. Učiteljstvo bje obupen boj za obstanek, v katerem izgublja moč, kar občuti slovenska mladina, ki ji izmučeno učiteljstvo ne more podati onega, kar bi hotelo. Oni, ki imajo danes v deželi moč v rokah, se rogajo učiteljskim zahtevam, jemljejo učiteljstvu med ljudstvom ugled! Omenja famousnih klerikalnih načrtov, da se regulirajo učiteljske plače tako, da bi bili deležni poboljškov le "dobri" učitelji, proti čemur zborovalci ogorčeno protestirajo.

Za gorisko učiteljstvo je govoril nadučitelj Merljak, izrazi simpatije goriskega učiteljstva kranjskemu v boju s klerikalizmom. Za Istro je govoril nadučitelj Urbančič, ki pojasnjuje regulacijo učiteljskih plač v Istri, po kateri dobiva provizorični učitelj 940 K, a učiteljica 720 K; ta regulacija po krajih je za slovenske učitelje naravnost sramotna, ker po nji ni niti en slovenski učitelj v Istri v prvem plačilnem razredu.

Za Trst je govoril učitelj plem. Kleinmayr, ki se v imenu tržaškega učiteljstva pridružuje protestu slovenskega učiteljstva. Mesto Trst je svojim učiteljem reguliralo plače brez razlike narodnosti, ker tam pač odločuje vest a ne politični katekizem kakor na Kranjskem.

V imenu štajerskega učiteljstva se je pridružil zahtevam slovenskega učiteljstva predsednik slovenskega učiteljskega društva za štajersko nadučitelj Rajšp, ki na eklatanten način iz svoje lastne rodobine dokazuje neznošen položaj učiteljstva na štajerskem ter se pridružuje v imenu štajerskega učiteljstva vsaki akciji za zboljšanje gmotnega položaja.

Zaključno besedo je spregovoril učitelj Gangl pojasnjuje razmere v kranjskem deželnem zboru, kjer sta učiteljstvo izdala dva lastna tovariša. In nikdar se ni zgodilo da bi deželni predsednik odprl svoja usta ter priznal upravičenosti učiteljskih zahtev. To je dokaz kako misli o učiteljskih zahtevah ona država, ki si je pridržala svo pravičo šolstva. Za to učiteljstvo zahteva od države, da naj država reši učiteljsko vprašanje. V delegaciji je klical Sušteršič, da je 340 milijonov premalo za barke, a kdaj je kdo spregovoril za učiteljstvo? Govornik apelira na poslance, ki imajo vest, da naj se zavzamejo v parlamentu za učiteljstvo, da dokažejo državi, da je v nje interesu v interesu ljudstva, da se reši učiteljsko vprašanje. Koncem svojega govora stavi resolucijo, v kateri se zahteva regulacija učiteljskih plač.

Viharno pozdravljen govori v imenu narodno-napredne stranke državni poslanec dr. Ravnihar, ki zagotavlja učiteljstvo simpatij stranke. Poroča tudi o akciji v parlamentu, kjer se je vložilo že več peticij glede zboljšanja in ureditve učiteljskih prejemkov.

Socijalno-demokratski klub je tudi že sestavil načrt prenosne § 55 ljudsko šolskega zakona. Govornik zagotavlja učiteljstvo, da se bo vedno zavzemal za učiteljske zahteve.

Nadučitelj Česnik predlaga, da se pozovejo šolske oblasti, da mora učiteljstvo iskati postranski zaslužkov zato ne prevzemlje učiteljstvo nobene odgovornosti, ako ne vrši svojih stanovskih dolžnosti tako, kakor bi moralo. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Predsednik g. Jelenec zaključuje nato zborovanje.

Iz slovenskih krajev.

Iz Škofje Loke. Ker že dva volilca skušata potom Vašega cenj. lista glede občinskih volitev, ki se imajo še to leto vršiti v našem mestu, s svojimi predlogi olajšati volilcem njih pomisleke glede izbire občinskih mož, dovolite, da tudi jaz kot dober poznavalec škofovega razmer, glede bodočih občinskih volitev izrazim svoje mnenje. Kolikor poznam novi občinski volilni red, hotelo se je z istim, akoravno pristransko, doseči občinske uprave po strogo demokratičnih načelih. Nikakor bi torej ne bilo ustrezno tendencam volilnega zakona, če bi se volil občinski odbor na kak drugi podlagi. Nek visoko stoječ volilec našega mesta je naše meščanstvo sicer skušal s tem, da je gotovo vrsto kategoriziral v srednji stan, pokazal, da sta potrebni še dve kategoriji, namreč višji in nižji stan. Da paraliziram njegovo vzvišeno mnenje o nas meščanih in da ne pridem v kak kontrast z demokratičnim občinskim volilnim redom, predlagam g. sovotilcem v blagohotno upoštevanje pri izbiri občinskih mož sledeče gg. Jernej Černivec, mesarski sodrnik, Ivan Bernik, čevljarji mojster, dr. Ivan Hubad, okrožni zdravnik, Alojzij Krenner, tovarnar, Franc Kalan, mlinar in posestnik, Franc Kovač, posestnik in gostilničar, Anton Kašman, posestnik in trgovec, Valentin Košir, trgovec z dež. pridelki, Valentin Koban, zidarski mojster, Primož Kalan, posestnik, Gustav Mlejnec, davčni uradnik in posestnik, Janko Planecki, učitelj, Blaž Rozman, izvošček, Avg. Nadilo, posojilnični uradnik, Franc Koman, založnik piva, Josip Kokalj, knjigovez in posestnik, Ervin Burdych, lekarnar, Ivan Tratnik, c. kr. sodni oficijal, Juraj Otujac, brivski mojster, Anton Tavčar, krojaški mojster, Albert Cerne, sedlar in tapetnik, Franc Pokorn, pokorn, posestnik, Franc Ravnihar, sodavičar in posestnik, Niko Lenček, c. kr. notar. Kakor ni namen volilca I, pristiskati na sovotilce z od njega imenovanimi kandidati, sem omenjene kandidate tudi jaz objavil le v svrhu lažje in natančnejše sestave liste občinskih mož. Nikakor nočem z objavo prejudicirati mišljenju sovotilcev, želja moja je le, da se izvolijo v občinski odbor možje, ki bodo neodvisno in brez kake poprejšnje lekcije od strani svoje boljše polovice ali celo po kakih bojkotnih grožnji iz farovške palače, toraj le po svoji vesti in po svoji prosti volji skušali naše skoraj obubožano in od merodajnih oblasti skrajno mačehovsko podpirano mesto dvigniti na primerno življenjsko stopinjo.

Volilec III.
Poljanska dolina. Ne vem, kje bi prišel z novicami, ker jih je precej pri nas. Najboljše bo poročati iz

Poljan o ondodnih volitvah. Kaplan Jerše in občinski sluga Cvajta sta brusila pete po ravnem in gričih ter delala na vse kriplje, da bi spravila kolikor mogoče veliko svojih ljudi v občinski zastop, predvsem tiste, ki so bili dosedaj neomejeni gospodarji v občini in ki so bili prepričani, da bo šlo tako tudi naprej. Toda vrezali so se. Na tihem se je speljalo vse in nepričakovano prišlo, da je presenetilo klerikalce in deloma tudi nas. Vedeli smo, da neodvisni volilci ne bodo pustili tega v občini, toda, da se bo tako dobro skazalo in pomedli na celi črti s klerikalci, tega nismo pričakovali. Odletel je prejšnji župan Grošelj, odletel je vsegamočični Tominc, znani Urban Pintar iz Lovskega brda, odletelo z eno besedo vse, kar se je smatralo za stebre kaplanovcev. Vrezali so se presneto in upamo, da ne samo za tri leta, ampak za vedno.

Občinske volitve na Trati se vrše menda še eno novembra. Tukaj ni nič upati na zmago, ker se ljudstvo le preveč klanja visokemu gospodu župniku Brajcu, ki že zdaj dela pot za volitve. V nedeljo 24. septembra se je bil spravil na "hinavske" može iz Gorenje vasi, zadnji nedeljo pa je pri branju škofovega lista delal opazke o Sokolih, časopisih in sploh stvarih, ki se navadno slišijo iz škofovega lista.

Pretekli teden so bile občinske volitve v Osellci, o katerih pa danes še ne vemo ničesar natančnega. Odločevalo so predvsem domače razmere in žal domači prepri. Toliko je pa vendar bilo, da župniku Kosu in njegovim pristašem iz Leskovic ni dišalo priti zraven, ker so jim bila tla prevročna.

Poslanec Čoč je imel v nedeljo dne 24. septembra shod v Leskovic. Na shodu je kvasil in obljubljal stvari, katere so se celo Leskovčanom zdele smešne. Ne bomo danes o tem podrobneje govorili, ker bi z dopisom predaleč prišli. Koliko bo od svojih obljub spopolnil, bomo že povedali. O omenjenem shodu in Čoču, kakor tudi o župniku Kosu bomo morda ob priliki obširneje spregovorili.

Iz Vinice. Na prijazni Vinici se je ustanovil pripravljalni odbor telovadnega društva "Sokol", kot odsek črnomaljskega "Sokola". Ustanovnih članov se je zglasilo dosedaj 11, rednih 21 in več podpornih. — Lep uspeh za sedaj. — Vsem toraj krepki bratski na zdar! — Kakor vsaka narodna stvar, je tudi ta zbudila našega prečastitega gospoda nunca silno v srce. Ni moel mirovati. Zato je renčal v nedeljo 1. m., menda je že slabo spal, pri rani sv. maši raz leco. kar mu je narekovala njegova kočevska kri, da so se mu verniki kar glasno smejali. Seveda ni pozabil tudi naprednih časopisov, kateri so, po njegovem prepričanju ter izreku, zelo razširjeni v tej nesrečni Vinici. Pa le počasi gospod nunc, dosedaj je pač še malo teh "brezverskih časopisov" na Vinici, ali delalo se bode, da jih bode brez števila, tedaj pa Vi slobodno na kakem javnem, Vam priljubljenem prostoru, kar počite od jeze. Zaloval za Vami nihče ne bode, to je gotovo, mogoče le kaka bližnja soseda. No, gospod nunc, nič se ne bojte. "Sokol" Vam prav nič ne bo segal po veri, tem manj pa delal proti njej. Le Vi je ne rušite, pa bo mirna Bosna. Vidite gospod škofov svetnik, 32 vrlih "Sokolov" a ne "čukov", je toraj zbranih, pa ne kot po Vašem nedeljskem blebetanju za "peklenko brezno", marveč za vro, čisto ter prav pošteno narodno idejo. Z geslom: "Krepi um in telo". To in nič drugega. Gospod, prečastiti svetnik, svetujemo vam, ker Vaše staro

telo postaja na videz zopet mlado, a srce je tako od muh, da mirujete, kajti cigan je tudi rekel: "najboljši je mir", sicer začnemo "Roman" Vašega dušnega pastirstva na Vinici — izdati. Bodite uverjeni, da bo dovolj smeha itd. Ne skrbite za nabrani denar, to m rate dobro znati, da "Lupus insitibilis" ga ne dobi v svoje žrelo. Kadar bode zopet prilika, pošljemo Vam telefon "Fani" v farovž, saj nje gospod soprog ni "Sokol". Na svidenje. Naprednjak.

DNEVNE VESTI.

Značilno za naše žalostne razmere je, da je dr. Pegan, deželni odbornik in vplivni član slovenske ljudske stranke v nemškem jeziku izpolnil stanovansko naznanilnico, ko se je preselil v novo stanovanje; v isti hiši je zagrešil enak narodni greh tudi neki g. M., ki je član "Sokola", iz česar se da sklepati, da mu je duh sokolski popolnoma tuj in da pravzaprav niti ne ve, zakaj je Sokol. Zelo žalosten je prvi in drugi slučaj.

Edinosti odgovarjamo na njeno včerajšjo notico, v kateri se peča z nami, da bo vsakdo, ki bi hotel iskati po slovenskih redakcijah neumnost, potkal gotovo najprej na — njena vrata, ker tam se mu gotovo odpre in tam gotovo tudi najde ono — česar išče.

Iz Šiške nam poročajo: Na vso moč so se trudili pri nas socijalni demokrati, da bi kolikor mogoče več svojih pristašev zrinili v občinski odbor. Toda kljub veliki agitaciji se jim vendar ni posreželo to, kar so upali in bili uverjeni, da se jim posreči. Nismo ničesar proti temu, če so v občinskem odboru pametni in zavedni ljudje, ne pa taki, kot je n. pr. neki I. Svetlin, odbornik konsumnega društva v Šiški. To človeče še danes nima tiste olike, kakor jo ima vsak navaden proletarec. Vpije in rolni nad konsument, zmerja uslužbenca in druge podobne reči. Zato se razume samoočebni, da Šiška ne potrebuje takih občinskih odbornikov. Mi le vprašamo g. Svetlina, ali živimo mi od njega ali od nas. Kot odbornik je dolžan poročati želje konsumentov, ali kot socijalist se tega ne zaveda, toraj ni na svojem mestu. Opozarjamo gosp. Kristana in druge odbornike, naj nekoliko več pozornosti obrnejo na tega širokoumneža. Če je pa g. Svetlin komandant konsumnega društva, potem se pa razume, odkod ta ošabnost. Pri vsem tem pa zahtevamo normalnega in previdnega odbornika, ki razume uljudnost bolj nego ta.

Moščanska občina je dobila po odstopu prejšnjega občinskega odbora, gerenta. Vsa občina strmi in začudeno gleda, kako je mogoče, da je vlada oziroma okrajno glavarstvo poverilo nadaljno vodstvo občine gerentu Jos. Oražmu, prejšnjemu titularnemu županu in njegovemu adjutantu Francu Jezerškom. Vladi je dobro znano, kake nezakonitosti so se dogajale za časa Oražmovega županovanja. Govori se o poneverjenju občinskega denarja v znesku 3000 K. To potrjuje tudi "Slovenec". Kdo pa je kriv, da so se dogajale take nerednosti. Ali mar ne ravno prejšnji župan in sedanji gerent Oražem z njegovim svetovalcem in bivšim pregledovalcem računov gosp. Jezerškom. Kako naj potem Moščani vodstvo občine še nadalje zaupajo takim osebam, ki sploh še nikdar niso živale zaupanja občanov. Zatorej pozivljamo slavno vlado in deželni odbor, da zahtevata nemudoma razpis novih občinskih volitev za občino Moste, da se tudi čim prej reši pečeče šolsko vprašanje, regulacija ulic,

razsvetljave in prepotrebne vodovoda.

Surovina v šoli. V Domžale je priromal letos za učitelja neki mlečno-zobil mladenič z imenom Maks Koman. Ta fantek misli, da so Domžale kaka gorska vasica, kjer se nahajajo sami fajmoštra-in boga-boječi ljudje. Taki, ko je prišel v šolo, je začel učence tako silno begati, da so popolnoma preplašeni. Koman se odlikuje predvsem po svoji surovosti in raznih srednjeveških jezuitskih navadah. Za vsako malenkost pretepeva otroke po roki, da imajo že vse črne prste. Več starišev se je radi tega že osebo zglasilo pri njem in odločno protestiralo proti njegovemu barbarskemu postopanju. Toda, kakor je opaziti, vse to nič ne pomaga. Ta najmlajši Sloveskar in priliznjeni Francej iz farovža mislita, da sta edina gospodarja v šoli. Treba bo ubrati druge strune in ju poučiti, da danes nismo več v srednjem veku, ampak v dobi, ko je treba otroke pitati v šoli z duševno hrano ne pa s palicami.

Dopolnilna državnozbornska na Dunaju. V volilnem okraju Ottakring na Dunaju je bila vsled odstopa prejšnjega soc.-demokratskega poslance Schummeierja dopolnilna državnozbornska volitev. Izvoljen je bil socijalni demokrat Sever z 9983 glasovi, dočim je krščanski socijalec Heigel dobil samo 2132 glasov.

Za sodnike sta bila imenovana avskultanta Alojz Komljanec v Logatcu in dr. Alojz Pernat na Vranskem.

Iz gledališke pisarne. Danes v četrtek se poje drugi krasna Verdi-jeva opera "Rigoletto", ki je dosegla v torek velikanski uspeh. Slavno občinstvo se opozarja, da gostuje tudi pri tej predstavi odlična mladodramatična operna pevka in koloraturka gospa Maja Markiza pl. Strozzi iz Zagreba. Predstava se vrši za nepar-abonante.

Gibanje med poštuprometnimi uradniki. Zastopnik vseh organizacij poštuprometnih uradnikov in sicer "Društvo poštupnih uradnikov", "Društvo poštupnih uradnikov maturantov" in "Društvo čeških poštupnih uradnikov" so v skupnem posvetovanju dne 25. pr. m. sklenili uporabiti najostrejša sredstva v doseg doletnih zahtev. Zadrževajo službeno pragmatiko in časovno napredovanje, kakor tudi prilagodenje aktivitetnih doklad vojaškemu stanarinskemu tarifu in v odpono radi strašne draginje nastalemu skrajnemu položaju, takojšnjo pripoznavo najmanj 20 % draginjske doklade od celotnih dohodkov. — Oni zahtevajo vpeljavo časovnega napredovanja v vzvratno vpeljavo od 1. januarja 1911. brez diferenciranja v njihovi stanovski skupini ter z vračunavo skupne službene dobe z dvetletnicami po 200 K v treh najnižjih činovnih razredih in triletnicami po 400 K v 8. činovnem razredu ter dosego prejemkov tega činovnega razreda brez predstojniške skušnje najpozneje po 20 službenih letih. — Oni obstojijo na njihovi uvrstitvi v časovnem napredovanju na prvem mestu za akademično-izobraženi uradniki na podlagi zahtev, ki so predpisane pri nastavljanju za njihovo kategorijo. — To zjedinenje vseh poštuprometnih uradnikov dokazuje globoko vzajemnost v ti stanovski skupini in kaže trdni sklep, doseči zahteve kar najhitreje z vsem podarkom in pod vsakimi okoliščinami.

VII. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča se odpravi v četrtek 5. oktobra ob pol 12. uri dopoldne za splošni obisk. Vstopnina 1 K, ob nedeljah in praznikih 60 vin., za dijak in delavske organizacije 40 vin. Posebna vabila k otvoritvi se ne bodo razpošiljala. Od petka naprej je raz-

MALI LISTEK.

I. E. RUBIN.

Mihaela.

(Slika s počitnic.)
(Dalje.)

"Kaj naj storim?" je vprašal, "morebiti boš ti mirnejše premislil nego jaz."

"Mihaela ve vse, treba ji je razložiti, da ne bo mislila napačno," sem rekel.

"Jaz bom pustil vse drugo ... Prokleti Langof."

"Najboljše storiš. Reši si Mihaelo."

Dalje nisva govorila. Ležalo mu je v naravi, da ga je vznemirjala vsaka malenkost, premišljal je potem mnogo, a storil ni ničesar.

Zunaj je bilo oblačno jutro. Megle so se vlačile nizko pod gorami, dvigale se počasi, počasi in zopet padale. Bilo je eno izmed onih dolgočasnih juter, ki so v teh krajih pogostni, ki pa dajo potem čisto krasne dneve. Nemiren veter je vel po vrtnem drevju, zrak je bil težak in hladen.

Po zajuterku sem našel že Julija na vrtu. Mihaela je zopet igrala. Julij je bil čuden.

"Kaj se vznemirjaš, saj nisi otrok,"

sem mu rekel, da bi ga predramil. "Se slabši kot otrok," je odgovoril.

"Taki junaki v dramah vedno padejo, ne igraj tragično, to te pogubi."

"Kaj naj storim z Langofom?"

"Najboljše je: pustiti ga. Pojdiva greva k Mihaeli."

Odšla sva v sobo.

Vstala je od klavirja in je naju povabila, naj sedeva. Njeno lice je bilo blede in oči izjokane.

Julij se je vsedel in se je naslonil leno na naslonjalo, pripravlen, da posluša, naj govorimo, kar hočemo.

Mihaela je obstala sredi sobe s povešenimi sklenjenimi rokami.

Nekaj časa smo molčali.

"Prosim gospodična, igrajte še kaj, sem rekel."

Mihaela je te besede preslišala. Vedel sem, da skriva ona svojo ljubezen pred menoj.

"Gratuliram, gospod Julij, da se danes zopet snideta s svojo nevesto," je rekla.

On se ni gnil. Nasmehnil se je s takim smehom, ki si ga lahko razlagaš na sto načinov, a ne več, pri čem da si.

Mihaeli se je glas tresel, in vidno je bilo, da komaj premaguje jok. Stala je še vedno sredi sobe, ponosno, dasi užaljena, njene oči so gledale ostro, vendar v njih nisi mogel brati

niti sovraštva niti jeze. Tako krasne menda nisem videl nikdar kakor ta trenutek.

Julij ni izpregovoril niti besedice, da bi se opravičil.

Tudi jas sem molčal, ta molk je bil mučen, grozen.

Napoved je Julij vstal. Obraz mu je bil resen. Stopil je k Mihaeli in je rekel:

"Mihaela ..."

Prijel jo je za obe roki, in ona je glasno zaplakala.

Jaz sem odšel.

Opoldne je prišla dunajska gospoda. Bilo jih je četrto. Gospod je bil nizka, okrogla osebnost, podoben nasajenemu sodčku, gospa pa je bila vitka in visoka dama, ki se je kazala kot popolna gospodarica čez svojega moža. Dva hlapca sta nosila kovčege in prtijago, sin, deček pri petnajstih letih se je igral z dvema psetoma, gospodična pa se je z nekim preziranjem ozirala po hišah in po kraju in okolici.

Pripeljal jih je Langof. Obstali so pred hišo in so čakali, kdaj pride gospodar.

Gospodar Miha je pač prišel na prag, pozdravil je gospodo in je zopet odšel. Langof je priletel v hišo, češ, naj se da gospodi stanovanje, no gospodar mu je odvrnil, da ni nobe-

nega stanovanja v hiši.

Julij je prišel s popolnoma mirnim korakom na prag. Resno je pogledal svojo gospodo in rekel:

"Oprostite, stanovanja v tej hiši ni bilo mogoče dobiti."

Nekaj krasnega je bilo v tem trenutku opazovati poteze okroglega gospoda, ki so kazale vso veliko skrb, ki je objela njegovo sivo glavo.

Gospodična je planila k njemu.

"Toda, Julius, kaj je z vami, je vzkliknila."

Julij je stal mirno in jo je hladno pozdravil.

Gospa je začela govoriti o plebejcih in o kmetih in med tem je delala obraze, s katerimi je izražala svojo jezo. Čudno se ji je zdelo, da je niso sprejeli z odprtimi rokami.

Langof je letal zdaj h gospodi zdaj h gospodarju. No, stanovanja ni bilo. Gospodar Miha je svetoval, povprašati v sosednjih hišah, s čimer gospodična ni bila zadovoljna, Langof si je brisal pot s čela in zaklical zopet Juliju nekaj po francosko. Julij je govoril z gospodom in se opravičeval, da ni mogel tako hitro ustreči želji svojega gospoda, no, tolažil ga je, da se najbrž dobi stanovanje v kaki bližnji gostilni.

Spravili so prtijago v gostilno in gospoda je stala zelo nezadovoljna pred hišo.

Takrat je prišla na prag Mihaela. Spogledali sta se z gospodično, ki je govorila z Langofom. Langof jo je opozoril na Mihaelo in ona jo je pogledala s sovražnim pogledom.

Mihaela je zbežala nazaj po stopnicah.

Gospoda je prišla v gostilno. Langof se je sukal z veliko ljubeznjivosti okoli gospe in gospodične, Julij pa je največ govoril z gospodom.

Čez pol ure je prišlo naznanilo, da so dobili stanovanje v bližnji gostilni.

Popoldne sta se sešla Langof in Julij v naši gostilni. Spogledala sta se kot nasprotnika. Langof je zahteval od njega zadoščenja. Spominjam se, da mu je Julij odgovoril, da človek brez časti sploh ne more zahtevati zadoščenja. Večjega razžaljenja si Langof menda ni mogel misliti.

"Za to zahtevam zadoščenja," je kričal in je popravljaj svoj nanosnik.

"S takimi ljudmi ne govorim," je odgovoril Julij, "pot do nje vam je popolnoma prosta, od danes, prosim, se ne poznava več."

Jaz sam sem občudoval Julija, da se je vedel tako mirno proti človeku, ki je mogel vznemiriti tudi največjega flegmatika.

(Dalje.)

stava otvorjena vsak dan od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v petek, dne 6. oktobra 1911, ob polu 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Določitev zborničnih članov, ki jim je letos izstopiti iz zbornice ter predlog za imenovanje enega člana v volilni komisiji za zbornične volitve. 5. Prošnja trgovskega društva „Merkur“ za podporo. 6. Volitev člana v odbor deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem. 7. Volitev zborničnih zastopnikov v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani, na Vrhniki, v Kranju, Škofji Loki in Trzinu. 8. Tajna seja.

Ustanove za železničarje. Kakor vsako leto razdelili se bodo tudi letos dohodki sledečih ustanov med uboge, vpokojene železničarje: Oesterreichischer Eisenbahn - Unterstützungsfond. Mathias Ritter von Schönerer'sche Stiftung. Moritz Freiherr von Königswart'sche Stiftung. Stiftung für österreichische Eisenbahninvaliden. Ferdinand Linder Stiftung. S. Hahn Stiftung. Friedrich August Birksche Witwen- und Waisen Stiftung. Josef Dorreksche Witwenstiftung. Franz Riesner Stiftung. Tozadevne prošnje vlagati je najkasneje do 31. oktobra pri tajnistvu južnega kolodvora v Ljubljani, kjer se radovoljno dajejo tudi vsa druga pojasnila.

Zrelostne izkušnje na ljubljanskem učiteljskem v jesenskem terminu so se vršile pod predsedstvom dež. šol. nadzornika Fr. Levca dne 29. in 30. septembra in 2. oktobra. Prišlo je 9 privatistov in 17 kandidatov, ki so imeli ponavljajno izkušnjo. Aprobirani so bili: 1. privatistinja za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, 2. kandidata in 2. kandidatini ter 9 privatistov je napravilo ponavljajno izkušnjo, 3. kandidati so bili aprobirani za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, 4. privatistinja so bile reprobirane za eno leto, 5. privatinja pa je med izkušnjo odstopila.

Ljubljanska policija kje si! O priliki football tekme s Hrvatmi je neki hrvaški nadbudni mladič seveda v spremstvu nekaterih ljubljancev poskušoval napisno tablo vinske kleti v Šelenburgovi ulici št. 6 Ker se je čas nagibal šele proti polnoči in je bila ulica precej obljubena, je ta zločin opazil tudi stražnik, ter stekel za razgrajci. Pa mesto, da bi bil storilca aretirati in da bi se ga bilo na ta način vsaj prisililo poravnati storjeno škodo, ga je samo legitimiral, nakar jo je ta urnih krač odkuril v drugo državno polovico. Naravno je, da trpi škodo lastnik sam. Nekaj tednov pozneje je ubil drugi zlikovec Szantnerji obločnico, a tega ni opazil v tej ulici službojuči stražnik. Včeraj ponoči pa je zopet neka propalica občutno poskušovala napisno tablo prej omenjene kleti, pa čudo — tudi tega ni opazil stražnik. Če se v najbolj prometni ulici redno dogajajo taki ekscesi, je to pač slabo znamenje za policijo. V bodoče bodo res primorani trgovci te ulice sami si najeti svojega nočnega čuvaja, ki bo s hebeardo v roki čuval ponoči njihove napisne table in svetilke.

Za Ciril-Metodovo družbo je nabral g. Makso Mastrak na svatbi Josipa Čizmana v Tacnu z geslom „Mal položil dar — domu na altar“ svoto 6 K 30 vin. in denar poslal na naše upravnistvo.

Igrača narave. Prijatelj našega lista nam je poslal krasno rdečo jagodo s cvetjem, katero je našel dimnikar Pavel Postružin v Trzinu v šentanski dolini pod Ljubelom.

Požar v Škofji Loki. V tork ponoči je nenadoma zbruhnil v Pungartu pri Škofji Loki požar, ki je trajal do druge ure jutraj. Na lice mesta je došla takoj požarna bramba iz Goče, za njo gasilno društvo iz Sore. Požar je uničil eno hišo in eno gospodarsko poslopje. Ogenj je bil baje podtaknjen škoda je zelo velika.

Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolzejski okraj priredi v nedeljo dne 8. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Novem svetu na Marija Terezije cesti izredni občni zbor. Odbor opozarja svoje člane, naj se istega polnoštevno udeležijo. Po izrednem občnem zboru se vrši društveni shod na istem mestu. Društveniki, če vam leži sedanjih političnih položaj kaj na srcu, udeležite se izrednega občnega zbora kakor društvenega shoda polnoštevno, da s tem pokažete Vašo zavest v narodno-naprednem duhu.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“

v Ljubljani. Sprejme se: 2 knjigovodja, 1 korespondent, 1 kontorist, 1 poslovodja, 9 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 3 kontoristinj, 1 blagajničarka, 10 prodajalk, 4 učenci, 2 učenke. — Službe iščejo: 3 knjigovodje, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 5 poslovodij, 2 potnika, 6 skladiščnikov, 26 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov železne stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 10 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 18 kontoristinj, 12 blagajničark, 15 prodajalk, 4 učenci, 5 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti odškodnini.

Brzjav! V kratkem prispe še več pariških modelov, ki jih prinese osebno hčerka gospoda O. Bernatovića.

Slovensko deželno gledališče.

Rigoletto.

Od starejših Verdijevih oper so ostale le tri stalno na repertoarju skoro vseh gledališč: Trubadur, Traviata in Rigoletto. Maškarni ples in Ernani se le sporadično prikazeta kje na kakem odru. Operna glasba je od tistih časov, ko je Verdi zložil te opere, pa do danes zelo napredovala in zdi se marsikomu, da so Trubadur, Rigoletto, Traviata itd. zastareli in ne spadajo več na oder, ali občinstvo jih rado sliši in se rado naslaja na njih lepih melodijah. Vkljub protestom bodo te Verdijeve opere še dolgo, prav dolgo živele na gledaliških odrih.

V tork smo videli in slišali v našem gledališču Rigoletta po večletnem premoru in rekli smo že včeraj, da smo bili s predstavo jako zadovoljni. Tekom lanske sezone se nas je glede na našo opero polastil nek pesimizem in začeli smo misliti, da s temi malimi sredstvi dobra opera sploh ni mogoča. Slišali so se potem celo glasovi, da naj se opera v našem gledališču sploh opusti, kajti da je boljše nič nego slaba opera. Toda sobotna predstava nas je docela prepričala, da je bilo prav, da se ravnateljstvo na te glasove ni oziralo, kajti brez zadržka lahko konstatiramo, da je bila včerajšnja operna predstava brez dvoma — vsaj kar se celotnega vtisa tiče — ena najboljših opernih predstav na našem odru sploh. Res, da smo imeli v prejšnjih sezonah dobre, da, odlične soliste, ali po navadi je je vse pokvaril zbor in vojaški orkester. To pot pa je bila predstava kakor iz enega kosa vlita.

Od solistov omenjamo predvsem odličnega gosta gospo markizo Strozijevo od zagrebške narodnega gledališča v vlogi Gilde, ki jo je absolvirala v našo popolno zadovoljnost. Njen jasni, čisti in dobro izšolani glas nas je očaral prav tako, kakor njena dovršena igranja. — Težavno naslovno vlogo Rigoletta je pel novoangajirani baritonist gospod Novak. V njem smo brez dvoma pridobili prav dobro moč. Njegov glas zveni posebno v nižjih legah prav simpatično, med tem ko v višjih rad uhaja skozi nos. No, pa upamo, da se bo ta napaka dala popraviti. Kar se pa igralske strani tiče, more biti naša sodba le najugodnejša. Vlogo Rigoletta je spraval do popolne veljave. — V vlogi vojvode smo videli po več letih na našem odru spet gosp. Krampere. Napredoval je v vsakem oziru — tako pevskem kakor igralskem — prav izdatno od tistih časov. Glas gosp. Krampere je svež, prijetno doneč liričen tenor, kakor nalašč za vloge, kot je vloga vojvode. Tudi igranja nimamo oporekati. — Gosp. Krizaj nas je vnovič prepričal, da ima voljo in sposobnost lepo napredovati in se povzpeti prav visoko. Vloga Sparafucile ni velika in ni posebno hvala. Gospod Krizaj jo je s svojim sonornim, že prav dobro izšolanim glasom in s svojo premišljeno igrjo zastopal prav izborno. — Vlogo Magdalene je pela gospa pl. Foedrantspergova, dasi ta vloga ni pisana za sopran. Zato glasovno to pot gospa pl. Foedrantspergova ni mogla priti do popolne veljave, v igralskem oziru pa jo je absolvirala temperamentno. — Ostali solisti so imeli samo epizodne vloge in so jih rešili zadovoljivo. — Zbor je bil — menda prvokrat — izboren. Ne samo, da je dobro pel, temveč je tudi igral. — Orkester je svojo nalogo izvršil sijajno. — Na celi predstavi se je videlo, da jo je naštudiral večji in inteligentni kapelnik gosp. V. Talich. Gosp. V. Talich je kapelnik, ki zna v delo vliti svo-

jega duha, prisiliti takorekoč soliste, zbor in orkester, da slede njegovi taktirki in tako se pod njegovim vodstvom združijo vse v eno samo, lepo zaokroženo celoto.

In tako si smemo, sodeč po torkovi predstavi, obetati letos opero, kakor je še nismo imeli.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Pint.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

V času okrevanja.

Povsod, kjer je treba, da se moči nekoliko zvečajo, torej posebno za časa okrevanja po prestani bolezni se je obnesla

Scottova emulzija

Samo pravo Scottovo emulzijo, znano kot „Ri-bičem“, znamko Scottove procedure.

že večkrat in sijajno. Scottova emulzija, ki je že sama na sebi bogata na rednih snoveh, napravi istočasno tek, kar je glavna stvar. Pri tem je Scottova emulzija čisto lahko prebavljiva in tako okusna, da jo odrasli kakor otroci jako radi uživajo in dobro prenašajo.

Pri nakupu zahtevajte izrečno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje pod jako ugodnimi pogoji. Poselna, zračna soba. Naslov se izve pri upravnistvu „Jutra“.

Spretna šivilja se takoj sprejme. — Kje, pove Prva anončna pisarna. 590 7-1

Kdor želi nabaviti pokojnim nagrobni spomenik, naj ogleda zalogo pri novem pokopališču Sv. Križu v Ljubljani. Tam vam bo najsolidnejše in po zadovoljnosti postreženo. Preskrbi vam tudi slike po jako ugodnih cenah. Fr. Kunovar, kamnosek. 404/15-1

Vojaška suknja (Waffenrock) za bosanski polk, prav dobro ohranjena se ceno proda. — Vprašanja: „Vojak“ „Prva anončna pisarna“ 573/3-1

Hlev in šupa za vozove se takoj odda. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 525 x-5

Otroški vozček z gumijevim obročem se po ceni proda. Naslov pove upravnistvo Jutra. 3-1

Spretna šivilja in učenka se takoj sprejme. Kje, pove uprava „Jutra“. 432 3-1

Mesečna soba s posebnim vvhodom se takoj odda na Miklošičevi cesti št. 8, „hotel Lloyd“. Več se poizve istotam, III. nad., levo. Razgled na cesto. 433 3-1

Hiša s 6 let dobro vpeljano gostilno, trgovino z mešanim in manufakturnim blagom, trafik, pekarsko pečjo, kegljiščem, ledenico, čebelnjakom in hlevi, 2 minute od železniške postaje in premogokopne kolonije oddaljena, se radi boleznih iz proste roke proda. Polovico je plačati takoj, drugo ostane lahko vknjiženo. Natančneje se poizve v upravnistvu „Jutra“.

Hiša nasproti cerkve Sv. Florijana s šestimi stanovanji in koncesijo za vinotoč, se zaradi družinskih razmer proda. Polzve se Mesarska cesta 1. 434 10-1

Službo hišnika išče 40 let star mož, oženjen, zna pisati in je bil nepretrgoma 18 let pri eni hiši kot delovodja. Spricavalo na razpolago. Naslov pove upravnistvo „Jutra“. 3-1

Krojaškega pomočnika za črna dela takoj sprejme P. Cassermann. 589 3-1

Kontoristinja veča slovensčine, nemščine italijanščine ter strojepljisa išče službe. Ponudbe pod J. S. na upravo „Jutra“.

Gospodična išče stanovanje pri fini rodbini s katero bi zamogla hoditi k raznim zabavam. Zglasiti se je v „Prvi anončni pisarni“.

Hiša s lepiimi kmeti in velikim vrtom se iz proste roke proda. Polzve se Mesarska cesta 1. 528/9-6

KORESPONDENCA.

Dve gospodični želite korespondirati v svrhu zabave z mladim gospodom. Šifra: Pomlad, Jesen poštno ležeče tu.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Rodblina Medica naznanja vsem sorodnikom, znancom in prijateljem prežalostno vest, da je njih preljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod

Milan Medica

abiturijent

danes po težki mučni bolezni ob 3/4 uri popoldne v starosti 20 let v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bode v petek 6. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Št. Petru na Krasu na domače pokopališče.

Blagega pokojnika priporočamo v tiho sožalje in blag spomin.

Št. Peter, 3. oktobra 1911.

Žalujejo ostali.

Ivan Podkrajšek žel. nadsprevednik v pokopu naznanja potrtim srcem v imenu svojih otrok, Line Domianovič, Josipine in Matija Podkrajšek ter vseh svojih ostalih sodnikov žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, stara mati in tašča, gospa

Ivana Podkrajšek

včeraj ob 7. uri zvečer previdena s sv. zakramenti za umirajočo po dolgi mučni bolezni v starosti 79. let mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage rajnice bo v četrtek dne 5. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti Čevljarska ulica št. 2. na pokopališču k Sv. Križu.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Konj za voz

z opravo in kolesjem se takoj zelo po ceni proda.

Vprašati v hlevu gostilne pri Figovcu na Dunajski cesti.

Radi odhoda v Ameriko

se proda hišna in gostilniška oprava, mize, stoli, kozarci, štelaze, pletene steklenice, krogle za balin, gramofon, svetilke, namizni prtji, servijete in drugi predmeti, vse po zelo nizki ceni.

Poizve se na Dolenjski cesti 48, hiša Popovića.

Imam še do 10 vagonov dalmatinskega

Portland cementa

(znamka Adriatica-Salona) po zelo nizki ceni za prodati.

J. BRINŠEK, Trnovo na Kranjskem.

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

VAN BUGGENIG

sodar

Glavna Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 392 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje

	meseca septembra 1911	od januarja 1911
Vložilo se je ponudb	1871	18.019
za zavarovano vsoto	K 13.573.688-49	K 143.382.547-61
Izgotovljenih pol je bilo	1634	15.711
za zavarovano vsoto	K 11.634.364-61	K 124.754.698-23
Naznanjene škode znašajo	K 858.918-92	K 7.338.833-65

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer in Hörngl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Violine od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Ugaševanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in učitelj „Glasb. Mat.“ Ljubljana, Kongresni trg šte. 15.

Vsaka gospodinja,

■ ■ ■ ■ ■ Ta izborni domači izdelek najtopleje priporočamo. ■ ■ ■ ■ ■

katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega : Franeka :“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni. : : :

Trгоvec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišča krema brez maščobe

„OLIMPIA“

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejše kozmetike, ter so kot taki najuspešnejše in popolnoma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1'20.

Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2'—.

Puder „OLIMPIA“ rosa K 1'50.

Puder „OLIMPIA“ creme K 1'50.

Puder „OLIMPIA“ beli K 1'50.

„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani
zraven rotovža.

Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina

O. BERNATOVICH

Ljubljana, Mestni trg 5

katera ima že začetkom sezone

nad 30.000 komadov svežega blaga
po najnižjih cenah

in to

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
„ 2000 „ najfinejših površnikov, športnih in zimskih sukenj „ 3000 „ oblek za dečke in otroke
„ 3000 „ pelerin „ 15000 „ najmodernejše konfekcije za dame in deklice.

Solidna postrežba.

Priznana nizke cene.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

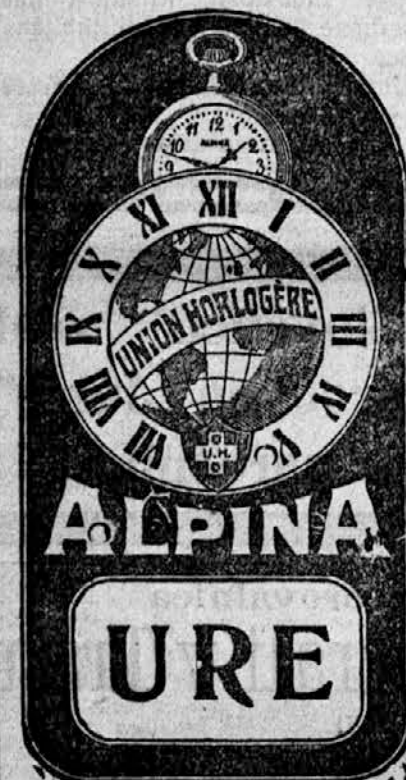
Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000—

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden,

urar
Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v Genovi in Bielu, on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

.. ALPINA URE ..

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu
prodaja.

Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Temeljito poučevanje

na citre

Metoda najboljša. Pri pridni vaji uspeh zagotovljen. Več na Cojzovi cesti št. 9 pritrilje desno.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarški mojster

V LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Proda se iz proste roke
po jako ugodnih pogojih

večje posestvo.

V hiši se nahaja gostilniška obrt ter sploh lepe lokalitete in veliko dvorišče.

Natančneje v „Prvi anončni pi-sarni“, Frančiškanska ulica št. 8.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarske in litografske stroke spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.
Muzikalije.

Telefonska šte. 118.

Najmodernejše črke.
Litografija.

Poštna hranilnica šte. 76.307.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vsa čista dobitka se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je isplečalo K 2.495.719—.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.860'58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopa in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobitka izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Del. glavnica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %

Rez. fond nad
K 800.000.